

Svenska Afghanistankommittén

Policy

Fastställd 1 december 2012

1. Syfte med Policyn

Denna policy innehåller vägledning till SAKs ledning, personal och medlemmar för hela verksamheten. Den antas av årsmötet och uttrycker SAKs vision, uppdrag och värderingar samt organisationens identitet och struktur. Den identifierar arbetsområden, målgrupper och beskriver viktiga förhållningssätt och metoder för hur utvecklingsmålen ska uppnås.

2. Inledning

Svenska Afghantankommittén

Svenska Afghantankommittén (SAK) bildades 1980 i protest mot den sovjetiska ockupationen av Afghanistan. Syftet var att stödja det afghanska folkets rätt till självbestämmande och att genom opinionsbildning arbeta för ett sovjetiskt tillbakadragande från Afghanistan. SAK började 1981 samla in medel för att ge humanitärt bistånd i form av sjukvård med afghansk sjukvårdspersonal och distribution av läkemedel.

Biståndsinsatserna inom hälsosektorn inleddes 1982. Senare tillkom stöd till utbildning, ett program för människor med funktionsnedsättning och utveckling av landsbygden. Insatserna växte snabbt i omfång och har genom åren utvecklats från katastrofbistånd och humanitära insatser till det nuvarande utvecklingssamarbetet, där utveckling av individers, organisationers och institutioners kapacitet har stor betydelse.

3. SAKs vision, uppdrag och värdegrund

Vision: Ett Afghanistan fritt från fattigdom, våld och diskriminering

SAKs vision är ett Afghanistan fritt från fattigdom, våld och diskriminering där mänskliga rättigheter respekteras och alla lever i värdighet, med lika möjligheter och i social rättvisa.

Uppdraget: Ge människor makt över sin utveckling och sina liv

SAKs uppdrag är att ge individer, lokalsamhällen och lokala organisationer, främst på landsbygden och främst kvinnor, flickor, pojkar och särskilt utsatta grupper såsom människor med funktionsnedsättning möjlighet att fullt ut delta i samhället och påverka sin egen utveckling. SAK skall göra detta genom ett nära samarbete med lokalsamhällen, lokala och nationella organisationer inom det civila samhället och relevanta myndigheter, samt genom att kombinera kapacitetsutveckling, påverkansarbete och tillhandahållandet av tjänster.

Kärnvärden: Lyhörddhet, opartiskhet, jämlikhet, social rättvisa och integritet

Lyhörddhet: Vi arbetar tillsammans med målgrupper för att möta deras behov och legitima krav i ett respektfullt samarbete med tonvikt på lokalt ägarskap.

Opartiskhet: Vi tar inte ställning i konflikter och är opartiska när det gäller sociala, etniska och partipolitiska intressen, och värnar samtidigt vår skyldighet att vara inkluderande och icke-diskriminerande

Jämlikhet: Vi främjar lika möjligheter och underlättar lika tillgång till resurser för alla medborgare, inklusive kvinnor, flickor, pojkar och människor med funktionsnedsättning

Social rättvisa: Vi strävar efter att vara rättvisa mot alla vi arbetar med. Samtidigt som SAK arbetar med att tillförsäkra alla människor deras rättigheter, erkänns också att kön, individuell förmåga och identitet ger upphov till olika behov och intressen

Integritet: Vi är trogna vårt uppdrag, är ärliga och öppna i allt vad vi gör och säger, upprätthåller en anda av öppenhet och gemenskap med intressenter, och är alltid beredda på att stå till svars för våra handlingar

SAK kännetecknas av

- respekten för det afghanska folkets rätt till självbestämmande
- jämlik behandling av personer oavsett religion, kön och etnicitet
- kunskap om och förståelse för kultur och religion i Afghanistan samt respekt för den betydelse som kulturella och religiösa värderingar har i människors liv
- efterlevnad av de universella mänskliga rättigheterna

4. SAKs organisation

Integrerad och enhetlig organisation

SAK ska arbeta för en integrerad och enhetlig organisation, där medlemmar, förtroendevalda och personal både i Afghanistan och Sverige arbetar tillsammans i en anda av respekt och dialog med målet att genomföra verksamheten i enlighet med SAKs policy.

Aktiva och kunniga medlemmar

SAK strävar efter att upprätthålla och utveckla sin medlemsbas, genom starka lokalkommittéer och andra former av aktivt solidaritetsarbete i syfte att öka engagemanget för Afghanistan och att stödja insatser genom information och insamlingar. Dessutom ska aktiviteter i grupper och nätverk utan geografiska kopplingar uppmuntras.

Var och en som stöder SAKs mål kan bli medlem. SAK är uppbyggt enligt demokratiska principer. SAKs föreningsstämma/årsmöte fastställer ramarna för verksamheten, beslutar om stadgar och policy, samt väljer föreningsstyrelse.

Styrelsen

Inom de ramar som SAKs stadgar anger, har styrelsen det övergripande ansvaret för organisationens aktiviteter, inklusive utvecklingsarbete i Afghanistan samt förenings-, insamlings- och informationsarbete i Sverige. Styrelsen antar en strategisk plan, en årsbudget och en årsarbetsplan. Styrelsen anställer också generalsekreteraren, som är organisationens högste tjänsteman.

Ledarskap

SAKs organisation i både Sverige och Afghanistan ska kännetecknas av ett effektivt och kompetent ledarskap. Afghansk personal ska ha ett reellt inflytande också när det gäller ledningen av SAKs arbete i Afghanistan. SAK ska aktivt arbeta för att öka andelen kvinnor i ledande positioner.

Personalen

SAK ska sträva efter att utveckla kompetens och ledarskapsförmåga bland sin personal. Befattningar inom SAKs organisation i Afghanistan ska bemannas av afghaner om personer med rätt kvalifikationer finns att tillgå.

Som arbetsgivare ska SAK främja ett gott arbetsklimat, där alla personalkategorier uppmuntras till ansvarstagande och ett aktivt deltagande för att utveckla verksamheten. SAK ska eftersträva konkurrenskraftiga anställningsvillkor. SAK ska sträva efter god balans mellan kvinnor och män på alla nivåer och ska vara beredd att avsätta särskilda resurser för att uppnå detta mål.

5. Målgrupper och huvudsakliga arbetsområden i Afghanistan

SAK ska prioritera flickor, pojkar och kvinnor samt människor med funktionsnedsättning.

SAKs insatser koncentras tills vidare inom sektorerna utbildning, hälsovård, rehabilitering av människor med funktionsnedsättning, och landsbygdsutveckling med följande övergripande utvecklingsmål

Utvecklingsmål inom utbildningsprogrammet: *Att stödja alla afghanska barns rätt till utbildning genom att främja lika tillgång till kvalitativ utbildning genom ett bärkraftigt utbildningssystem*

Utvecklingsmål inom hälsovårdsprogrammet: *Förbättrad hälsa och minskad dödlighet bland den afghanska befolkningen genom att främja förebyggande och kurativa tjänster och prioritera primärhälsovård med specifikt fokus på kvinnor och barn*

Utvecklingsmål inom rehabilitering av människor med funktionsnedsättning: *Fullt deltagande i samhället för människor med funktionsnedsättning, ett stärkande av dessas rätt till deltagande i och utveckling av lokalsamhället, samt förbättrad tillgänglighet till samhällstjänster*

Utvecklingsmål inom landsbygdsutvecklingsprogrammet: *Ökad kapacitet hos lokalsamhällen att initeriera, bibehålla och styra bärkraftiga utvecklingsprocesser*

Utvecklingsmålen kan behöva omprövas vid ändrade förutsättningar.

Ytterligare insatser kan komma i fråga i katastrofsituationer, företrädesvis inom de fyra sektorerna och tillsammans med andra aktörer. En viss beredskap ska därför finnas även för humanitära insatser.

Detaljerade programstrategier med mätbara utfall ska beskrivas i den strategiska planen, som normalt täcker en fyraårsperiod.

6. Utvecklingsmetod

Rättighetsbaserat arbete

SAK har ett rättighetsperspektiv i synen på fattigdom såsom ett resultat av förnekade mänskliga rättigheter. Detta innebär att marginalisering och maktlöshet, snarare än enbart brist på resurser, ses som grundorsaker till människors fattigdom. SAK ska därför arbeta rättighetsbaserat, i syfte att stärka sina målgruppers deltagande, inflytande och makt över sina egna liv.

SAK ser på sina målgrupper som rättighetsbärare med friheten att hävda och utöva sina rättigheter samt med ansvaret att aktivt delta i sin egen utveckling. SAKs rättighetsbaserade arbete ska också rikta uppmärksamheten på dem som är ansvariga att tillgodose rättigheter, främst staten men även det internationella samfundet, organisationer, det civila samhället, privata sektorn, lokalsamhället, familjer och enskilda.

Huvudansvaret i arbetet för ett rättvisare samhälle i Afghanistan ligger på det afghanska folket självt. SAK, som en icke-afghansk organisation, har uppgiften att bidra till och

underlätta en sådan utveckling och då framförallt inom organisationens verksamhetsområden.

Rättighetsbaserade principer och jämställdhet: SAK ska arbeta i enlighet med rättighetsbaserade principer om delaktighet, jämlikhet, icke-diskriminering, ansvarstagande och transparens. Jämställdhetsanalyser ska göras i syfte att eftersträva både kvinnors och mäns, flickors och pojkars deltagande. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att stärka kvinnor och flickors kapacitet och inflytande.

Omsatt i praktiken

Inom ramen för ett rättighetsbaserat arbete ska SAKs mål nås genom insatser som utformas inom tre strategiska pelare: kapacitetsutveckling, samhällstjänster och påverkansarbete.

Kapacitetsutveckling: SAK definierar kapacitetsutveckling som alla insatser som görs för att hjälpa individer, organisation och sektorer att höja sin prestationsförmåga och nå uppsatta mål. För att stärka målgruppernas inflytande, öka det lokala deltagandet och bidra till långsiktigt hållbara resultat, ska kapacitetsutveckling ingå i alla SAKs insatser. Huvudsakligt fokus ska ligga på lokalsamhällets medlemmar, lokala organisationer, samt myndigheter på lokal och provinsiell nivå. SAK kan också bidra till kapacitetsutveckling av organisationers och institutioners på central/nationell nivå, om kopplingen till SAKs utvecklingsmål är tydliga.

SAKs insatser ska anpassas efter nationella och regionala utvecklingsplaner, och ska planeras och verkställas i nära samarbete med andra aktörer inom kapacitetsutveckling. SAK ska fokusera på att utveckla förmågor inom de områden där organisationen har tillgång till expertis och erfarenhet. Strategiska partnerskap ska ingås med aktörer inom utvecklingsarbetet när så bedöms bidra till ökad effekt och hållbarhet.

Samhällstjänster: På grund av otillräcklig kapacitet hos afghanska myndigheter och organisationer i Afghanistan ska SAKs utvecklingsinsatser innehålla inslag av direkt tillhandahållande av samhällstjänster tills dess att den inhemska kapaciteten är tillräcklig för att ta över ansvaret. Samhällstjänster i egen regi ska utformas med ett aktivt lokalt deltagande.

Påverkansarbete: För att bidra till SAKs utvecklingsmål och ge målgrupper större möjlighet att påverka sin egen utveckling krävs förändringar i hur makt, resurser och idéer skapas och fördelas. SAK ska därför stödja och stärka målgruppers röst i syfte att påverka makthavare liksom utformningen av policy, strukturer och system. De aktörer

SAK stödjer i påverkansarbete återfinns huvudsakligen inom det civila samhället, med tonvikt på organisationer i lokalsamhället.

SAKs påverkansarbete ska återspegla organisationens kärnvärderingar och vara grundat i erfarenheter av utvecklingssamarbete. I Afghanistan ska det huvudsakliga fokuset ligga på rättigheter inom de fyra verksamhetsområdena, medan opinionsbildning på svensk och internationell nivå kan ta ett bredare grepp kring frågor som berör Afghanistans utveckling och den afghanska civilbefolkningens rättigheter och situation.

Övriga principer

Stöd till det civila samhället: SAK definierar det civila samhället som arenan utanför staten och det privata näringslivet, där grupper av människor arbetar tillsammans enligt demokratiska principer med en gemensam ambition till förändring, påverkan och handling som de själva råder över. Arenan omfattar en mängd aktörer, däribland icke-statliga organisationer, yrkesförbund, formella och informella organisationer i lokalsamhället, samt självhjälpsgrupper. SAK ska försäkra sig om att stöd till, och partnerskap med, det civila samhället är en integrerad del av all kapacitetsutveckling och påverkansarbete.

Hållbarhet: SAKs verksamhet ska kännetecknas av långsiktighet samt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Ansvar för de samhällsfunktioner som SAK uppbär ska överlämnas till myndigheter och partners när så bedöms möjligt, utan att kvaliteten äventyras. Verksamheter och anställningsformer ska sträva mot ett ökat afghanskt ägarskap samt vara kostnadseffektiva för att underlätta ett framtida överlämnande.

Miljömässig hållbarhet ska genomsyra SAK genom att minimera insatsers negativa miljöeffekter, samtidigt som deras positiva miljöinverkan förstärks. SAK ska eftersträva att målgrupper får kunskap om miljö- och klimatfrågor, förstå hur samhällsliga och naturliga processer leder till förändringar av deras livsvillkor, och hur de själva kan påverka dessa.

Kvalitetsutveckling och lärande: SAK ska vara en lärande organisation som medvetet och kontinuerligt tillägnar sig kunskap för utveckling och kvalitetsförbättringar. SAK ska fästa särskild uppmärksamhet på kompetensutveckling av personalen på alla nivåer, samt utveckling av system för kontroll, styrning, uppföljning och systematisk utvärdering.

Konfliktkänslighet och krisberedskap: SAKs arbete ska säkerställa att insatser inte skapar, bidrar till eller förvärrar konflikter. Organisationen ska arbeta för att främja samarbete och fredlig konflikthantering. SAK tar avstånd från religiöst missionerande i Afghanistan. SAK ska utveckla en lämplig nivå av beredskap för att kunna svara på

konfliktrelaterade kriser. Detta innefattar löpande bevakning av säkerhetsläget och riskbedömningar med tillhörande åtgärdsplaner.

7. Ekonomiska principer

Anslag och insamlingar

SAKs verksamhet finansieras av egna insamlingar och av flera externa institutioner. SAK välkomnar finansiering från källor som inte är egen finansiering och kan ingå avtal samt ta emot bidrag från regeringar, myndigheter, organisationer, stiftelser eller företag. SAK ska värna oberoende i relation till de olika finansierande instanserna. SAK ska inte ta emot bidrag från organisationer som motverkar SAKs syften enligt vad som framgår av organisationens stadgar.

SAK arbetar för att öka andelen egeninsamlade medel för att därigenom nå en högre grad av självfinansiering och oberoende.

Ekonomisk styrning

Styrelsen fattar beslut i övergripande ekonomiska frågor och vidtar åtgärder för att upprätthålla ansvarstagande och transparens inom organisationen. De allmänna ekonomiska principerna för SAK är:

- Finansiell uthållighet.
- Kostnadseffektivitet måste eftersträvas i hela organisationen.

- SAK ska inte äga fastigheter eller investera i byggnader om detta inte bidrar till att uppfylla syftet med SAKs verksamhet.
- Ekonomiskt risktagande ska minimeras så att situationer där SAK inte kan uppfylla sina åtaganden undviks.
- SAK ska motverka korruption på alla nivåer och i alla former.